

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

SAŽETAK PRESUDE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

ŽALBENO VIJEĆE

Haag, 30. jun 2016.

Sažetak presude Žalbenog vijeća Stanišiću i Župljaninu

U nastavku je sažetak presude koju je danas pročitao sudija Carmel Agius.

U skladu sa nalogom o rasporedu izdanom 2. juna 2016. Žalbeno vijeće danas donosi presudu u predmetu *Tužilac protiv Miće Stanišića i Stojana Župljanina*. Sada ću pročitati sažetak glavnih zaključaka Žalbenog vijeća. Sažetak ne predstavlja službenu i autoritativnu presudu Žalbenog vijeća. Službena presuda se donosi u pisanom obliku i na kraju današnje rasprave će biti podijeljena stranama.

Ovaj se predmet tiče događaja koji su se desili u Bosni i Hercegovini u periodu od najkasnije 1. aprila 1992. do najmanje decembra mjeseca 1992. godine. Tokom cijelog tog perioda g. Stanišić je bio ministar unutrašnjih poslova *Republike Srpske* (u daljem tekstu: MUP RS-a i RS), što znači da je bio i član vlade RS-a, dok je g. Župljanin bio načelnik regionalnog Centra službi bezbjednosti (u daljem tekstu: CSB). Osim toga, barem od 5. maja 1992. pa sve do jula 1992. godine, g. Župljanin je bio član Kriznog štaba Autonomne regije Krajina (u daljem tekstu: ARK). G. Stanišića i g. Župljanina ću zajednički nazivati žaliocima.

Pretno je vijeće zaključilo da su u periodu obuhvaćenom optužnicom počinjena teška krivična djela u 20 opština navednih u optužnici (u daljem tekstu: opštine), uključujući i osam opština Autonomne regije Krajina (u daljem tekstu: opštine ARK-a), što je pogodilo na hiljade žrtava.

Pretno vijeće je zaključilo da su žalioci sudjelovali u udruženom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bio "trajno uklanjanje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata s teritorije planirane srpske države" (u daljem tekstu: UZP). Vijeće je zaključilo da je taj cilj proveden putem krivičnih djela deportacije, drugih nehumanih djela (prisilno premještanje) i progona, a kroz osnovna krivična djela prisilnog premještanja i deportacije kao zločina protiv čovječnosti (zajedno u daljem tekstu: krivična djela po UZP-u I). Nadalje, Pretno vijeće je zaključilo da je g. Stanišić mogao predvidjeti da bi u provedbi UZP-a mogli biti počinjeni progoni kao zločin protiv čovječnosti; ubistvo, mučenje i okrutno postupanje kao kršenja zakona i običaja ratovanja; kao i ubistvo, mučenje i nehumana djela kao zločini protiv čovječnosti (zajedno u daljem tekstu: krivična djela g. Stanišića po UZP-u III). Pretno vijeće je zaključilo da je g. Župljanin mogao predvidjeti da bi mogla biti počinjena ista krivična djela i istrebljenje kao zločin protiv čovječnosti (zajedno u daljem tekstu: krivična djela g. Župljanina po UZP-u III).

Pretno vijeće je osudilo žaliocima po prvoj kategoriji UZP-a za progone putem prisilnog premještanja i deportaciju kao zločin protiv čovječnosti. Osudilo ih je po trećoj kategoriji udruženog zločinačkog poduhvata za progone putem nekoliko osnovnih krivičnih djela kao zločin protiv čovječnosti; i za ubistvo i mučenje kao kršenja zakona i običaja ratovanja. Osim toga, g. Župljanin je osuđen po trećoj kategoriji UZP-a za istrebljenje i za naređivanje progona putem pljačkanja imovine.

Pretno vijeće je također zaključilo da su žalioci odgovorni za ubistvo, mučenje, nehumana djela, deportaciju, i nehumana djela (prisilno premještanje) kao zločine protiv

www.icty.org

Pratite MKSJ na [Facebooku](#), [Twitteru](#) i [YouTubeu](#)

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-512-8752; 512-5343; 512-5356

čovječnosti; i okrutno postupanje kao kršenje zakona i običaja ratovanja, ali nije izreklo osuđujuće presude za te zločine na temelju principa koji se odnose na kumulativne osude. Oba žalioaca su osuđena na kazne od po 22 godine zatvora.

G. Stanišić je iznio 16 žalbenih osnova, g. Župljanin šest žalbenih osnova i Tužilaštvo dva žalbena osnova.

Žalbeno vijeće je saslušalo usmene argumente strana 16. decembra 2015. godine.

Sada ću ukratko iznijeti zaključke Žalbenog vijeća o žalbama žalilaca i Tužilaštva tako što ću se prvo pozabaviti argumentima žalilaca u vezi sa pravičnim suđenjem.

Pravično suđenje

G. Stanišić u svojem žalbenom osnovu *1bis* i g. Župljanin u svojem šestom žalbenom osnovu tvrde da je prekršeno njihovo pravo da im pravično sudi neovisan i nepristrasan sud zbog sudjelovanja sudije Frederika Harhoffa u sudskom postupku; oni tvrde da to njihove presude čini nevažećima.

Suprotno tvrdnjama žalilaca, Žalbeno vijeće zaključuje da izuzeće sudije Harhoffa u predmetu *Šešelj* ne znači da on treba automatski biti izuzet u drugim predmetima, i da žalioци nisu uspjeli pokazati da bi razuman posmatrač, adekvatno informisan o svim relevantnim okolnostima, razumno zaključio da postoji pristrasnost sudije Harhoffa u ovom predmetu. Shodno tome, žalioци nisu uspjeli pobiti pretpostavku nepristrasnosti i nisu uspjeli jasno utvrditi da postoji razumna pretpostavka pristrasnosti sudije Harhoffa.

Zbog toga se žalbeni osnov *1bis* g. Stanišića i šesti žalbeni osnov g. Župljanina odbijaju.

Prije nego što pređem na zaključke Žalbenog vijeća u vezi sa preostalim elementima koje žalioци osporavaju, želim reći da Žalbeno vijeće konstatira da Pretresno vijeće nije navelo međusobne veze sa ranijim nalazima niti reference na dokaze u spisu u onom dijelu prvostepene presude koji se odnosi na zaključke o odgovornosti žalilaca. Žalbeno vijeće žali zbog takvog pristupa jer je to objema procesnim stranama i Žalbenom vijeću u velikoj mjeri otežalo pokušaj identifikovanja osnovnih zaključaka i analizu.

Zajednički cilj

G. Stanišić u svom trećem žalbenom osnovu djelomično, i g. Župljanin u svom prvom žalbenom osnovu djelomično, tvrde da je Pretresno vijeće počinilo pravnu grešku prilikom definisanja zajedničkog zločinačkog cilja UZP-a, konkretno tako što je spojilo legitiman politički cilj Srba da žive u jednoj državi sa zločinačkim ciljem UZP-a.

Žalbeno vijeće zaključuje da je Pretresno vijeće jasno utvrdilo da je postojao zajednički cilj koji je predstavljao ili uključivao počinjenje zločina predviđenih Statutom Suda. Zbog toga žalioци nisu uspjeli pokazati da je Pretresno vijeće pogriješilo prilikom definisanja zajedničkog zločinačkog cilja UZP-a. Stoga se treći žalbeni osnov g. Stanišića djelomično, i prvi žalbeni osnov g. Župljanina djelomično, odbijaju.

Članstvo

G. Stanišić u svom drugom žalbenom osnovu i g. Župljanin u svom prvom žalbenom osnovu djelomično na nekoliko načina osporavaju zaključke Pretresnog vijeća u vezi sa članstvom u UZP-u. Konkretno, g. Stanišić tvrdi da je Pretresno vijeće pogrešno izjednačilo pripadanje rukovodstvu bosanskih Srba sa članstvom u UZP-u.

Žalbeno vijeće smatra da je ovaj argument neosnovan i da žalioци nisu uspjeli da dokažu da je Vijeće pogriješilo u svojim zaključcima o njihovom pripadništvu UZP-u.

Žalbeno vijeće tako u potpunosti odbija Stanišićev drugi žalbeni osnov i dio Župljaninovog prvog žalbenog osnova.

Učešće g. Stanišića u UZP-u

Sada prelazim na žalbeni osnov g. Stanišića koji se tiče njegovog učešća u UZP-u.

U svom sedmom žalbenom osnovu, g. Stanišić navodi da je Vijeće pogriješilo u primjeni prava i načinilo činjeničnu grešku zato što nije pripisalo punu dokaznu težinu njegovom dobrovoljnom razgovoru sa Tužilaštvom u periodu od 16. do 21. jula 2007. i zato što nije "shvatilo smisao pruženih informacija".

Žalbeno vijeće zaključuje da g. Stanišić nije pokazao da je Pretresno vijeće prekoračilo svoja diskreciona ovlaštenja pri odmjeravanju i ocjeni dokaza u svjetlu kompletnog sudskog spisa i da je time pogriješilo u svojoj procjeni tog razgovora.

Prema tome, sedmi žalbeni osnov g. Mr. Stanišića se odbija.

U dijelu svog prvog i petog žalbenog osnova, g. Stanišić navodi da je Pretresno vijeće napravilo grešku u primjeni prava time što nije utvrdilo i primijenilo tačan pravni standard za doprinos udruženom zločinačkom poduhvatu u vidu nečinjenja i da je, shodno tome, pogriješilo kada je zaključilo da je on doprinio UZP-u.

Žalbeno vijeće smatra da je Pretresno vijeće primijenilo tačan pravni standard i odbija taj dio Stanišićevog prvog i petog žalbenog osnova.

U dijelu svog prvog, petog i šestog žalbenog osnova, g. Stanišić navodi da je Pretresno vijeće pogriješilo time što nije iznijelo obrazloženo mišljenje kada nije navelo da li su za istragu i krivično gonjenje policajaca pretpočinjnih vojski radi zločina protiv nesrba bile odgovorne vojne ili civilne vlasti.

Žalbeno vijeće smatra da g. Stanišić nije pokazao da je presuđivanje o činjenici da li su vojne ili civilne vlasti bile odgovorne za istragu i krivično gonjenje zločina koje su počinili pretpočinjnih policajci činjenični nalaz neophodan za utvrđivanje njegove krivice, i da neizjašnjavanje o tome nužno predstavlja propust Pretresnog vijeća da iznese obrazloženo mišljenje.

Shodno tome, Žalbeno vijeće odbija te dijelove Stanišićevog prvog, petog i šestog žalbenog osnova.

U dijelovima svog prvog i šestog žalbenog osnova, g. Stanišić navodi da Pretresno vijeće nije donijelo zaključke o tome da li je i kako on doprinio UZP-u, i da li je njegov navodni doprinos bio značajan, čime je propustilo da iznese obrazloženo mišljenje. U dijelu svog petog i šestog žalbenog osnova, g. Stanišić dalje navodi brojne činjenične greške koje je Vijeće napravilo prilikom ocjene njegovog doprinosa UZP.

Što se tiče ovog posljednjeg, Žalbeno vijeće smatra da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da je postavljenjem Stevana Todorovića (načelnika Stanice javne bezbjednosti Bosanski Šamac) i Krste Savića (načelnika CSB-a Trebinje) Stanišić direktno postavio pripadnike UZP-a u MUP Republike Srpske. Zatim, Žalbeno vijeće smatra da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da g. Stanišić nije preduzeo odlučne radnje u odnosu na pritvorski logor Luka. No, Žalbeno vijeće odbacuje njegove ostale argumente o činjeničnim greškama u ocjeni Sudskog vijeća o njegovom doprinosu UZP-u.

U vezi navodnog propusta da iznese obrazloženo mišljenje, Žalbeno vijeće se slaže sa g. Stanišićem. Vijeće smatra da time što je Pretresno vijeće propustilo da izričito navede svoje zaključke o tome da li su i na koji način djela i ponašanje g. Stanišića doprinijeli UZP-u i da li je njegov doprinos bio značajan, ono zaista propustilo da iznese obrazloženo

mišljenje. Shodno tome, Pretresno vijeće počinilo je grešku u primjeni prava. Ta greška omogućava Žalbenom vijeću da ocijeni zaključke Pretresnog vijeća i relevantne dokaze o djelima i ponašanju g. Stanišića kako bi odredilo da li bi razuman presuditelj o činjenicama mogao zaključiti van razumne sumnje da je Stanišić značajno doprinio UZP-u.

Iz razloga navedenih u presudi, Žalbeno vijeće zaključuje da nalazi Pretresnog vijeća – s izuzetkom gore navedenih pobijenih nalaza – kao i dokazi na koje se Pretresno vijeće oslonilo, podržavaju nalaz da je razuman presuditelj o činjenicama mogao da zaključi van razumne sumnje da je g. Stanišić znatno doprinio UZP-u.

Na osnovu gore navedenog, Žalbeno vijeće odbija dijelove Stanišićevog prvog, petog i šestog žalbenog osnova. Kasnije u ovom sažetku ja ću izložiti nalaze Žalbenog vijeća o tome kako su ove činjenične greške uticale na kaznu g. Stanišića.

U dijelu svog prvog i trećeg žalbenog osnova i u četvrtom žalbenom osnovu, g. Stanišić tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je utvrdilo da je on imao namjeru potrebnu za postojanje odgovornosti prema prvoj kategoriji udruženog zločinačkog poduhvata, i u tom smislu osporava nekoliko pravnih i činjeničnih pitanja, te između ostalog osporava da je Pretresno vijeće iznijelo obrazloženo mišljenje.

Što se tiče navodne greške da Pretresno vijeće nije iznijelo obrazloženo mišljenje, Žalbeno vijeće ponovo konstatuje da Pretresno vijeće ne navodi međusobne veze sa ranijim nalazima niti daje reference na dokaze u spisu. Nadalje, Žalbeno vijeće konstatuje da je o određenom broju faktora, na koje se oslonilo u svom zaključku da g. Stanišić jeste imao potrebnu namjeru, Pretresno vijeće koristilo nejasne, opšte i neodređene izraze kada je navodilo činjenične nalaze iz drugih dijelova prvostepene presude. Ovakav pristup je problematičan i učinio je komplikovanim napore Žalbenog vijeća da pronikne u rezonovanje Pretresnog vijeća. Uprkos tome, Žalbeno vijeće smatra da se pažljivim i temeljitim proučavanjem prvostepene presude može jasno vidjeti način rezonovanja Pretresnog vijeća. Prema tome, Žalbeno vijeće zaključuje da se na kraju ne može smatrati da je Pretresno vijeće propustilo da iznese obrazloženo mišljenje na osnovu kojeg je zaključilo da je g. Stanišić posjedovao potrebnu namjeru, te odbacuje argumente g. Stanišića po ovom pitanju.

Žalbeno vijeće smatra da je Pretresno vijeće počinilo dvije odvojene činjenične greške prilikom ocjene saznanja g. Stanišića o zločinima. Naime, prvo, Pretresno vijeće je pogriješilo kada je zaključilo, na osnovu evidencije komunikacija štaba MUP-a RS-a i CSB-a Sarajevo od 22. aprila 1992. do 2. januara 1993. da je “tokom 1992. g. Stanišić bio redovno obavještavan o zločinima”. Drugo, Pretresno vijeće je pogriješilo kada je zaključilo da je 18. aprila 1992. on bio obaviješten da je izvjesni “Zoka” hapsio Muslimane u Sokolcu. Pored toga, Žalbeno vijeće smatra da je Pretresno vijeće počinilo grešku u utvrđivanju činjenica kada je pri ocjenjivanju njegove namjere zaključilo da je g. Stanišić bio član Skupštine Bosanskih Srba. Ostali argumenti g. Stanišića o njegovoj namjeri se odbacuju.

Na osnovu ostalih nalaza Pretresnog vijeća sa kojima se Žalbeno vijeće slaže, Žalbeno vijeće zaključuje da gore navedene greške ne utiču na zaključak Pretresnog vijeća o namjeri g. Stanišića. Prema tome, Žalbeno vijeće smatra da g. Stanišić nije uspio da dokaže da je Pretresno vijeće pogriješilo u svom zaključku da je on posjedovao namjeru potrebnu za odgovornost prema prvoj kategoriji UZP-a tokom perioda obuhvaćenog optužnicom, to jest najranije od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992.

Na osnovu ovih razloga, Žalbeno vijeće odbija dijelove prvog i trećeg žalbenog osnova i četvrti žalbeni osnov u potpunosti.

Sada ću se baviti žalbama g. Stanišića na osuđujuću presudu po osnovu treće kategorije UZP-a, posebno dijelom njegovog prvog žalbenog osnova i žalbenim osnovima osam do jedanaest.

U svom osmom žalbenom osnovu, g. Stanišić navodi da je Pretresno vijeće počinilo grešku u primjeni prava time što ga je proglasilo krivim za krivično djelo progona kao zločina protiv čovječnosti prema trećoj kategoriji UZP-a, što je krivično djelo konkretne namjere.

Žalbeno vijeće smatra da g. Stanišić nije pokazao da postoje uvjerljivi razlozi da se odstupi od utvrđene sudske prakse koja dozvoljava takve osude. Shodno tome, osmi žalbeni osnov g. Stanišića se odbija.

U dijelu svog prvog žalbenog osnova i u devetom žalbenom osnovu, g. Stanišić tvrdi da Pretresno vijeće nije donijelo potrebne zaključke o subjektivnom elementu iz treće kategorije UZP-a u odnosu na sljedeća krivična djela: (i) ubistvo kao zločin protiv čovječnosti i kao kršenje zakona ili običaja ratovanja; (ii) mučenje kao zločin protiv čovječnosti i kao kršenje zakona ili običaja ratovanja; (iii) okrutno postupanje kao kršenje zakona ili običaja ratovanja; i (iv) nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti.

Žalbeno vijeće smatra da je Pretresno vijeće donijelo potrebne zaključke. Prema tome, dio prvog žalbenog osnova i cijeli deveti žalbeni osnov g. Stanišića se odbijaju.

U dijelu prvog žalbenog osnova, te desetom i jedanaestom žalbenom osnovu, g. Stanišić dalje navodi još nekoliko grešaka u odnosu na sljedeće: (i) da li su zločini g. Stanišića prema UZP-u III bili prirodna i predvidiva posljedica UZP-a; (ii) da li su zločini g. Stanišića prema UZP-u III njemu bili predvidivi, šta obuhvata i pitanje da li je Pretresno vijeće iznijelo obrazloženo mišljenje za svoje zaključke o ovom pitanju; i (iii) da li je on svjesno preuzeo rizik da će zločini možda biti počinjeni.

Žalbeno vijeće smatra da g. Stanišić nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo u svojim zaključcima. Shodno tome, Žalbeno vijeće odbija taj dio njegovog prvog žalbenog osnova i deseti i jedanaesti žalbeni osnov u cjelini.

Učešće g. Župljanina u UZP-u

Sada ću se baviti žalbenim osnovima g. Župljanina koji se odnose na njegovo učešće u UZP-u.

Prvo, onaj dio prvog žalbenog osnova g. Župljanina kojim se osporavaju zaključci Pretresnog vijeća o njegovoj odgovornosti prema prvoj kategoriji UZP-a.

G. Župljanin tvrdi da su počinjene greške u primjeni prava i činjenične greške kada je Pretresno vijeće prilikom zaključivanja uzelo u obzir njegove propuste da preduzme radnje, i posebno, njegove propuste da pokrene krivične istrage, da primijeni disciplinske mjere prema svojim potčinjenima, i da zaštiti nesrpsko stanovništvo, te zaključilo da je on značajno doprinio UZP-u i da je posjedovao namjeru da doprinese izvršenju UZP-a.

Žalbeno vijeće odbacuje argument g. Župljanina da je Pretresno vijeće načinilo grešku u primjeni prava time što nije primijenilo tačan pravni standard kada je razmatralo slučajeve njegovog nečinjenja da bi utvrdilo da li je doprinio UZP-u i imao potrebnu namjeru. Pored toga, Žalbeno vijeće zaključuje da g. Župljanin nije pokazao da je Pretresno vijeće počinilo grešku kada nije donijelo zaključke o tome da je on imao dovoljan stepen kontrole ili ovlašćenja nad policijom jer je odbilo da se izjasni o pitanjima pretpočinjavanja policije vojsci. Žalbeno vijeće takođe odbacuje ostale argumente g. Župljanina u odnosu na zaključke Pretresnog vijeća o njegovim gorenavedenim nečinjenjima. Shodno tome, Žalbeno vijeće smatra da g. Župljanin nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo time što je donijelo zaključak o njegovom doprinosu UZP i o njegovoj namjeri oslanjajući se na ta njegova nečinjenja.

Nadalje, g. Župljanin osporava zaključke Pretresnog vijeća u vezi sa njegovom ulogom u protivpravnom hapšenju i zatvaranju nesrba u Opštinama ARK-a, kao i znanjem koje je o tome imao. Žalbeno vijeće smatra da g. Župljanin nije uspio pokazati da je

Pretno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da su hapšenja i zatočenja nesrba u Opštinama ARK-a bila protivpravna, niti da je Pretno vijeće pogriješilo kada se oslonilo na njegovo znanje o tim protivpravnim hapšenjima i zatočenjima i na ulogu koju je on u njima imao da bi utvrdilo njegov doprinos UZP-u i njegovu namjeru.

G. Župljanin takođe tvrdi da je Pretno vijeće pogriješilo kada se oslonilo na nekoliko njegovih drugih konkretnih postupaka da bi zaključilo da je on značajno doprinio UZP-u i/ili da je imao potrebnu namjeru.

Žalbeno vijeće zaključuje da je Pretno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da je g. Župljanin bio prisutan na sastanku Glavnog odbora Srpske demokratske stranke održanom u hotelu "Holiday Inn" u Sarajevu 14. februara 1992. (u daljem tekstu "sastanak u Holiday Innu") i oslonilo se na taj faktor prilikom ocjenjivanja njegove namjere da doprinese ostvarenju UZP-a. Ostali argumenti g. Župljanina u vezi s njegovim drugim konkretnim postupcima se odbacuju.

Sada ću preći na osporavanja koja g. Župljanin iznosi u vezi sa sveukupnim pristupom Pretnog vijeća zaključku da je on značajno doprinio UZP-u. Žalbeno vijeće odbacuje argumente g. Župljanina koji se na to odnose. Štaviše, podsjećajući da on nije pokazao da je Pretno vijeće na bilo koji način pogriješilo kada se oslonilo na faktore koji su relevantni za ocjenu njegovog značajnog doprinosa, Žalbeno vijeće takođe smatra da on nije pokazao da nijedan razuman presuditelj o činjenicama nije mogao zaključiti da je on značajno doprinio UZP-u.

G. Župljanin nadalje osporava sveukupni pristup Pretnog vijeća zaključku da je on dijelio potrebnu namjeru po I kategoriji UZP-a. Žalbeno vijeće odbacuje argumente koje je g. Župljanin iznio s tim u vezi, a posebno smatra da on nije uspio da pokaže da je Pretno vijeće primjenilo pogrešan standard za subjektivni element u okviru I kategorije UZP-a. Štaviše, iako je Žalbeno vijeće zaključilo da je Pretno vijeće pogriješilo kada se oslonilo na navodno prisustvo g. Župljanina na sastanku u "Holiday Innu", g. Župljanin nije uspio pokazati da zaključak Pretnog vijeća o tome da je on imao potrebnu namjeru tokom perioda na koji se odnosi Optužnica ne stoji na osnovu preostalih faktora. Shodno tome, Žalbeno vijeće zaključuje da g. Župljanin nije pokazao da nijedan razuman presuditelj o činjenicama ne bi mogao zaključiti da je on imao potrebnu namjeru po I kategoriji UZP-a.

S obzirom na gorenavedeno, Žalbeno vijeće djelimično odbija prvi žalbeni osnov g. Župljanina.

U svom drugom žalbenom osnovu, g. Župljanin navodi razne pravne i činjenične greške koje se odnose na osuđujuću presudu koja mu je izrečena po III kategoriji UZP-a uopšte, uključujući i to da je Pretno vijeće pogriješilo jer je propustilo da konkretno utvrdi da je on imao namjeru da učestvuje u zajedničkom cilju UZP-a i da doprinese njegovom ostvarenju, time što je zaključilo da je on po III kategoriji UZP-a odgovoran za krivična djela "veće težine" nego što su to djela po I kategoriji UZP-a. G. Župljanin nadalje iznosi argumente u vezi sa time jesu li njegova krivična djela po III kategoriji UZP-a predstavljala prirodne i predvidive posljedice UZP-a, kao i u vezi sa zaključcima Pretnog vijeća da su Župljaninova krivična djela po III kategoriji UZP-a za njega bila predvidiva i da je on voljno preuzeo rizik da bi ona mogla biti počinjena. Iz razloga koji se navode u žalbenoj presudi, g. Župljanin nije uvjerio Žalbeno vijeće u validnost svojih argumenata, te ono u cijelosti odbija njegov drugi žalbeni osnov.

U svom trećem žalbenom osnovu, g. Župljanin osporava osuđujuću presudu koja mu je izrečena po III kategoriji UZP-a za istrebljenje kao zločin protiv čovječnosti. G. Župljanin nije ubijedio Žalbeno vijeće svojom tvrdnjom da je Pretno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da je u vezi sa određenim događajima zadovoljen *actus reus* istrebljenja.

Žalbeno vijeće nadalje je zaključilo, *proprio motu*, da je Pretno vijeće načinilo pravnu grešku time što je propustilo da izvede jasan zaključak o tome da li su glavni

počinioci u incidentu u kome je 20 zatvorenika umrlo za vrijeme prevoza iz logora Betonirka u Sanskom Mostu u logor Manjača u opštini Banja Luka (u daljem tekstu "incident u Sanskom Mostu") imali potrebnu *mens rea* istrebljenja, čime je Pretresno vijeće u stvari propustilo da iznese obrazloženo mišljenje. Međutim, pošto je ocijenilo relevantne dokaze i utvrđene činjenice, Žalbeno vijeće zaključilo je da bi razuman presuditelj o činjenicama mogao da zaključi van razumne sumnje da su počinioci postupali sa potrebnom *mens rea*. Prema tome, ova greška Pretresnog vijeća ne obesnažuje prvostepenu Presudu.

Gospodin Župljanin takođe tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da je on mogao predvidjeti istrebljenje. Žalbeno vijeće se slaže da je Pretresno vijeće pogriješilo što se oslonilo na određene dokaze da bi zaključilo da je g. Župljanin znao za incident u Sanskom Mostu. Međutim, Žalbeno vijeće smatra da bi uprkos toj grešci razuman presuditelj o činjenicama mogao utvrditi da je g. Župljanin bio obaviješten o tom incidentu ubrzo pošto se on odigrao, i osloniti se na to saznanje da bi zaključio da je za g. Župljanina istrebljenje bilo predvidivo, a da je on voljno preuzeo i nastavio i kasnije da preuzima rizik da bi istrebljenje moglo biti počinjeno. Žalbeno vijeće odbacuje sve preostale argumente koje g. Župljanin iznosi u okviru ovog žalbenog osnova i, shodno tome, u cijelosti odbija njegov treći žalbeni osnov.

Osuđujuća presuda izrečena g. Župljaninu za naređivanje progona putem pljačkanja imovine

U okviru svog petog žalbenog osnova, g. Župljanin osporava zaključak Pretresnog vijeća da je on putem svog naređenja od 31. jula 1992. naredio vršenje progona putem pljačkanja imovine. Iz razloga iznijetih u pisanoj formi u žalbenoj presudi, Žalbeno vijeće smatra da g. Župljanin nije uspio da pokaže da je Pretresno vijeće počinilo grešku i stoga u cijelosti odbija njegov peti žalbeni osnov.

Kumulativne osuđujuće presude

U svom drugom žalbenom osnovu, Tužilaštvo tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo u primjeni prava time što je propustilo da izrekne osuđujuće presude za krivična djela ubistva, mučenja, deportacije i druga nehumana djela (prisilno premještanje) kao zločin protiv čovječnosti, uz osuđujuće presude koje je izreklo za zločin progona kao zločin protiv čovječnosti putem istih djela u osnovi.

Podsjećajući na ustaljenu sudsku praksu, po kojoj je dopustivo da osuđujuće presude za krivično djelo progona i druge zločine protiv čovječnosti na osnovu istog činjenja budu kumulativne, Žalbeno vijeće smatra da je Pretresno vijeće načinilo pravnu grešku kada je propustilo da izrekne osuđujuće presude za krivična djela ubistva, mučenja, deportacije i druga nehumana djela (prisilno premještanje) kao zločin protiv čovječnosti. Shodno tome, Žalbeno vijeće prihvata drugi žalbeni osnov Tužilaštva. Međutim, iz razloga iznijetih u žalbenoj presudi, Žalbeno vijeće odbija da izrekne nove osuđujuće presude po žalbi.

Odmjeravanje kazne

Sada prelazim na odmjerenje kazne.

I žalioци i Tužilaštvo žalili su se na kazne od 22 godine zatvora koje je izreklo Pretresno vijeće.

G. Stanišić, u svojim žalbenim osnovima dvanaest do petnaest, i g. Župljanin u svom četvrtom žalbenom osnovu, navode niz pravnih i činjeničnih grešaka u vezi sa svojom kaznom, uključujući način na koji je Pretresno vijeće ocijenilo težinu njihovih postupaka i otežavajuće i olakšavajuće faktore. Oni takođe tvrde da je Pretresno vijeće pogriješilo tako što je određene faktore računalo dva puta.

Tužilaštvo, u svom prvom žalbenom osnovu, tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo jer je žalioцима izreklo očigledno neodgovarajuće kazne.

Žalbeno vijeće smatra da nije pokazano da je Pretresno vijeće načinilo neku upadljivu grešku i stoga u cijelosti odbija žalbene osnove žalilaca i Tužilaštva koji se odnose na odmjeravanje kazne.

II. DISPOZITIV

Sada ću pročitati dispozitiv Žalbene presude.

G. Stanišiću i g. Župljanine, molim vas ustanite.

Iz gorenavedenih razloga, **ŽALBENO VIJEĆE**,

NA OSNOVU člana 25 Statuta i pravila 117 i 118 Pravilnika;

UZEVŠI U OBZIR pisane podneske strana u postupku i argumentaciju koju su strane usmeno iznijele na žalbenom pretresu 16. decembra 2015;

ZASJEDAJUĆI na javnoj sjednici;

ODBACUJE žalbu Miće Stanišića u cjelosti;

ODBACUJE žalbu Stojana Župljanina u cjelosti;

POTVRĐUJE osuđujuće presude izrečene Mići Stanišiću po tačkama 1, 4, i 6 i osuđujuće presude izrečene Stojanu Župljaninu po tačkama 1, 2, 4, i 6;

PRIHVATA drugi žalbeni osnov Tužilaštva i **ZAKLJUČUJE** da je Pretresno vijeće pogriješilo time što je: (i) zaključilo da osuđujuće presude za krivično djelo progona kao zločin protiv čovječnosti na osnovu člana 5 Statuta nisu dopustivo kumulativne sa osuđujućim presudama za druge zločine protiv čovječnosti na osnovu istog činjenja; i (ii) propustilo da Mići Stanišiću i Stojanu Župljaninu izrekne osuđujuće presude na osnovu člana 7(1) Statuta po tačkama 3, 5, 9 i 10, ali **ODBIJA** da Mići Stanišiću i Stojanu Župljaninu po navedenim tačkama izrekne nove osuđujuće presude po žalbi;

ODBACUJE žalbu Tužilaštva u svakom drugom pogledu;

POTVRĐUJE kaznu zatvora u trajanju od 22 godine koju je Pretresno vijeće izreklo Mići Stanišiću i Stojanu Župljaninu, s tim što će im se na osnovu pravila 101(C) Pravilnika u kaznu uračunati vrijeme provedeno u pritvoru;

ODLUČUJE da se ova presuda odmah izvrši, u skladu sa pravilom 118 Pravilnika; i

NALAZE da, u skladu sa pravilima 103(C) i 107 Pravilnika, Mićo Stanišić i Stojan Župljanin ostanu u pritvoru Međunarodnog suda dok se ne privede kraju organizovanje njihovog transfera u državu u kojoj će izdržavati kaznu.

Sudija Liu Daqun prilaže izjavu.

Sudija Koffi Kumelio A. Afande prilaže izdvojeno mišljenje.

G. Stanišiću i g. Župljanine, možete sjesti.

Molim sekretara da podijeli primjerke Žalbene presude stranama u postupku.

Najzad, želim da se najiskrenije zahvalim svima u ovoj sudnici i izvan nje koji su nam pomagali tokom čitavog ovog postupka i u ovom predmetu, koji je sada zaključen. Sada ću okončati ovo zasjedanje. Sjednica je završena.
